

51. ԱՆՄԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐԴ

Ավալ ժամանակին ընկում ա, շիւնում մի թագավոր: էս թագավորը իրա ամարաթի աղաքին մի լավ գյուլի բաղ ա ունենում՝ միջին մի Անմահական վարդի ժառ: Համա խեղճ թագավորը ի՛նչ անում ա, չի անում, ի՛նչ կատեպան բռնում ա, ի՛նչքամ մուղաթ են կենում, շիւնում՝ հենց զալիս ա բացվելու վախտերքը, խարը զալիս ա էդ վարդն ուտում, էթում, չի թողում, որ բացվի: Ըսենց անց ա կենում մի տարի, էրկու տարի, իրեք տարի, էդ թագավորը մնում ա հասրաթ էդ վարդի ֆոտին: Օրեն մի օրը զալիս ա մի կատեպան:

— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասում ա,— որ ինձ կատեպան բռնես, քու վարդին ընենց մուղաթ կկենամ, որ խարը չի ուտի: Հենց բացվեց թե չէ,— ասում ա,— կքաղեմ, կբերեմ, կտամ քեզ:

— Տղա՛,— ասում ա թագավորը,— աշխարքումն էլ կատեպան չի մնացե՛ն էկել ա, ի՛նչ ա չաթե, որ դու ի՛նչ չաթես:

— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասում ա,— ես կարամ. չկա՛րացի՛ն արինս քեզ հալալ ա:

— Լա՛վ, դո՛ւ դիտաս,— ասում ա թագավորը,— կարաս՝ զնամուղաթ կաց: — Բերում ա, սրան բռնում իրան կատեպան:

Գարունքը զալիս ա թե չէ, էս կատեպանն ա՛նետուանեղը վե՛ր ա ունում, էթում Անմահական վարդի ծառի տակին գշեր-ցերեկ դա՛-

դավույ քաշում: Կենում ա մի օր, էրկու օր, իրեք օր, մի շաբաթ, հենց էն ա պտի վարդը բացվեր՝ մի վախտ տղի քունը տանում ա: էն դհիցը խարը գալիս ա վարդն ուտում, թողում էթում: Կատեպանը աչքը բաց ա անում, տենում ո՛նչ վարդ կա, ո՛նչ դադ:

Գալիս ա թագավորին խաբար տալի.— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասում ա,— սաղ շաբաթ գշեր-ցերեկ դարավույ քաշեցի, հենց էկավ բացվելու վախտերը, սատանական քունս տարավ. մի վախտ աչքս բաց արի, տեհա՛ խարն էկել ա կերե, գնացե: Թագա՛վորն ապրած կենա, էս հետ քաշխա՛, գլալաջաղը ո՛նց ըլնի՝ ես խարի հախիցը կգամ:

— Բա՛ն չկա,— ասում ա թագավորը,— կերել ա՛ կերե, նրա՛ն էլ չի մնա:

էս մի տարին ըսենց անց ա կենում, գալիս ա էն մի տարին: Գարունը բացվում ա թե չէ, էս կատեպանը վեր ա կենում, էլի էթում վարդին մուղաթ կենում: Հենց գալիս ա բացվելու վախտերը, տենում ա՛ խարն էլի էկավ, որ ուտի. ուզում ա նետուանեղով տա, էն դհիցը մի բլրով թռնում ա դալի, խարին կտցում, տանում:

Վարդը մնում ա սաղ-սալամաթ: Կատեպանը ուրախ-ուրախ քաղում ա, տանում տալի թագավորին:

— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասում ա,— հրես վարդը քաղեցի, բերի: էս հետ էլ խարն էկավ, որ ուտի, էն դհիցը մի բլրով թռավ, էկավ խարին կտցեց, տարավ:

— Բա՛ն չկա,— ասում ա թագավորը,— էն բլրովին էլ չի մնա:

էս տարին էլ ա ըսենց անց կենում: Գլալաջաղը իրա վախտին էս կատեպանը էլի էթում ա վարդին մուղաթ կենում, գշեր-ցերեկ ծառի տակին դարավույ քաշում: Հենց գալիս ա բացվելու վախտերը, տենում ա՛ էլի մի խար դուս էկավ, վրա պրծավ վարդին հենց էն ա ուզում էր՝ ուտի, էն դհիցը էլի էն բլրովը վեր էկավ, որ խարին կտցի, տանի՝ որդիան որ էր, թփերի տակիցը մի վիշապ դուս էկավ, բլր-բլրին էլ, խարին էլ մի հանքի կով տվեց. վարդը մնաց էլ եղ իրա տեղը անարատ: Կատեպանը ուրախանում ա, աշխարով մին ըլնում, վարդը քաղում ա, տանում տալի թագավորին:

— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասում ա,— էս տարի էլ ամեն տարվա պես էլի մի խար էկավ, ուղեց վարդն ուտի, էն դհիցն էլի, էն բլրովը թռավ, վեր էկավ, հենց էն ա ուզում էր՝ խարին կտցի, տանի, ալբիալը թփերի տակիցը մի վիշապ դուս էկավ, վրա հասավ,

էրկսին էլ մի հանքի կուլ տվեց: Հրեա սաղ-սալամաթ վարդը քա-
ղեցի, բերի:

— Բա՛ն չկա,— ասեց թագավորը,— էդ վիշապին էլ չի մնա:

Էս մի տարին էլ ըսենց անց կացավ, գլալաշաղը էլի կատեպա-
նը վե կացավ դնաց, որ վարդին մուղաթ կենա: Էկավ բացվելու-
վախտերքը, տեհավ՝ էլի մի խար դուս էկավ, վրա հասավ, որ վարդն-
ուտի: Էն դժիցը էլի մի բլրուկ թռավ, վեր էկավ, հենց էն ա ուղում
էր՝ խարին կտցի, տանի, թփերի տակիցը էլի էն վիշապը դուս պըր-
ծավ, վրա հասավ, էրկսին էլ մի հանքի կուլ տվեց: Կատեպանը որ
տեհավ, էս հետ էլ չհամբերեց, քաշեց նետուանեղը, տալու բաշ-
տա՛ն յա՛լլա, վիշապը գլխի վրեն կունտկի տվեց, արենճենճիս ըն-
կավ զետինը, սատկեց: Էն սհաթը վարդը քաղեց, տարավ տվեց թա-
գավորին:

— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասեց,— էս տարի էլ խարն
էկավ, ուղեց՝ վարդին ուտի, բլրուկն էկավ, ուղեց՝ խարին ուտի, էլի
էն անխաֆ վիշապը թփերի տակիցը դուս պըծավ, վրա հասավ, էր-
կըսին էլ կուլ տվեց: Էս որ տեհա, ես էլ քաշեցի նետուանեղս, տվի,
վիշապին տեղն ու տեղը շորացրի:

— Դո՛ւ էլ լավ ես արեի,— ասեց թագավորը,— համա քե՛զ էլ
չի մնա:

Կատեպանը էս խոսքի վրեն մնում ա միտք անելուն, թե էս ի՞նչ
բա՛ս ա, թագավորը խի՞ պտի ասի. «Քե՛զ էլ չի մնա»: Միտք ա
անում, միտք ա անում, խելքը բան չի հասնում: Էթար թագավորին
հարցնե՛ր՝ վախում էր, չընի՞ թե հերսոտի. ըսենց մնաց, ասեց.
«Տենամ՝ սրա վերջն ինչ ա ըլնում»:

Թագավորի գլուկի բաղի միջին մարմարից շինած մի հավուլ-
կար, որդե թագավորը, իրա կնիկը վախտ-վախտ գալիս ին լեղա-
նում: Օրեն մի օրը, կատեպանը նի էլավ էդ հավլի կշտի ծառը,
վրեն շորուկ-մորուկ կար, ուղում էր կտրի: Բիրդան տեհավ՝ թագա-
վորի կնիկը իրա դարավաշներով էկավ, որ հավլի միջին լեղանա-
նա էլ վախուլթյունիցը վե չէկավ ծառիցը, ասեց. «Կենամ, լեղանա,
պրծնի, էթա՛՛ ննամ»: Թագավորի կնիկը շորերը հանեց, նի մտավ
հավուլը, լեղացավ, պըծավ, դուս էկավ, շորերը հագավ, որ էթա՛՛
մի դաֆիլ գուլսը բանձրացրեց, տեհավ՝ կատեպանը ծառի վրեն:
Էլ ձեն-ծպտուն չհանեց, թողաց էկավ ամարաթը, թագավորին մին-
մին նաղլ արեց:

— Բա՛ շե՛ս ասի, ըսե՛նց, ըսե՛նց բան. ես գնացել ի հավուզը, որ լեղանամ. լեղացա արծա, շորերս հագա, ուզում ի էթա, մի դաֆիլ վիռն մտիկ արի, տեհա՛ մեր կատեպանը ծառի վրեն. դու մի ասի, աղաքուց էկել ա նի էլն ծառը, որ տենա՛ ոնց եմ լեղանում:

Թագավորը էս որ լսում ա, կատաղում, ասլան ա դառնում: Էն սհաթը ձեն ա տալի.— Զա՛նլաթ, ջա՛նլաթ, ջա՛նլաթ:

Էն սհաթը ջանլաթենբը գալիս են, Թագավորին գլուխ տալի, ընդե կաննում:

— Ի՛նչ կհրամայես, Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասում են:

— Կէթա՛ք,— ասում ա,— էս սհաթին կատեպանին կըբեք, իմ աղաքին քյալլա կանեք:

Զանլաթենբն էթում են, կատեպանին բերում Թագավորի կուշար: Դե՛ կատեպանը էս որ տեհավ, ալբիալը գլխի ընկավ, թե բանը ընշում ա:

— Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասեց,— շի՛նի, ինձ թողաս՝ էրկու խոսք ասեմ, եննա ի՛նչ ուզում ես՝ արա՛:

— Լա՛վ,— ասեց Թագավորը,— ասա՛ տենամ՝ ի՛նչ ես ասում:

— Թագա՛վորը սաղ ըլնի,— ասեց կատեպանը,— մի՛տդ ա, որ ինձ կատեպան բռնեցիր. առաջի տարին էկա քեզ ասեցի, թե. «Խաբը վարդին կերավ», դու ասեցիր. «Բա՛ն չկա, նրան էլ չի մնա»: Լա՛վ: Էն մի տարին էլ գնացի վարդին մուղաթ կենալու, էկա ասեցի. «Մի բլբուլ էլ էկավ խարին կերավ», դու էլի ասեցիր. «Բա՛ն չկա, դրան էլ չի մնա»: Լա՛վ: Վրա իրեք տարին էլ որ էկա ասեցի. «Էս հետ էլ թփերի տակիցը մի վիշապ դուս արծավ, բլբուլին կուլ տվեց», դու էլի ասեցիր. «Բա՛ն չկա, նրան էլ չի մնա»: Լա՛վ: Վրա շորս տարին, որ էկա ասեցի. «Վիշապին էլ ես տվի, սըպանեցի», դու էս հետ ասեցիր. «Բա՛ն չկա, քե՛զ էլ չի մնա»: Հմի, Թագա՛վորն ապրած կենա,— ասեց,— դրուտ որ ընձ էլ չմնաց. քու խոսքը կատարվեց, որ ուզում ես նհախ տեղը իմ գլուխը թոցնիլ տա: Դե բաս ըտենց ա, Թագա՛վորն ապրած կենա, հմի էլ ես եմ ասում, որ. «Քե՛զ էլ չի մնա»:

Թագավորը որ լսում ա կատեպանի խելոք շուղաբը, նրան բաշխում ա, էլ չի թողում, որ քյալլա անեն:

